

מבחן אמצע באלגברה לינארית ב למדעי המחשב-הנדסאים התשס"ו.

יום ז, כב כסלו התשס"ז 13-12-2006

- מורה: גיורא דולה, מתרגל: רענן שכטר.
- משך המבחן הוא שעות
- מותרים מחשבוני
- התשובות לכל השאלות תכתנה במחברת.

בהצלחה.

שאלה 1 (51 מקודות):

עבור כל אחד מהסעיפים הבאים, בדק במחברתך האם W הוא תת מרחב של V .

א. $F = R, V = C[a, b], W = \{f \mid f(a) \cdot f(b) = 0\}$

תזכורת: $C[a, b]$ הוא אסוף הפונקציות הרציפות מהקטע $[a, b]$ לממשיים.

ב. $F = Z_5, V = M_{4,4}(Z_5), W = \{A \in V, A = -A^T\}$

תזכורת: $M_{4,4}$ הוא אסוף המטריצות 4×4 .

ג. $F = R, V = R^3, W = \left\{ \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}, x^2 + (y+z)^2 = 0 \right\}$

שאלה 2 (32 נקודות)

עבור כל אחד מהסעיפים הבאים, ענה על השאלות הבאות בקשר למציאת בסיסים.

א. נתונים האיברים הבאים ב- $M_{2,2}$:

$$F = R, V = M_{2,2}(R), A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 1 & -4 \\ 1 & -4 \end{pmatrix}, D = \begin{pmatrix} 2 & 2 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

מצא בסיסים ל: $\text{Sp}\{A,B\}, \text{Sp}\{C,D\}, \text{Sp}\{A,B\} \cap \text{Sp}\{C,D\}, \text{Sp}\{A,B\} + \text{Sp}\{C,D\}$.

ב. נביט על $\{z, \bar{z}\}$, $w = \bar{z}$, $W = \begin{pmatrix} z \\ w \end{pmatrix}$, $F = R, V = C^2$ כאשר הגג מסמן צמוד מרכב. מצא ל- W בסיס.

שאלה 3 (17 נקודות)

א- נתונים מרחב וקטורי V מעל R ושני תתי מרחב U, W של V . הוכח כי $U+W=U$ אם ורק אם $W \subseteq U$.

בהצלחה.

תשובות לשאלות

תשובה לשאלה 1

1-א קבוצה זו אינה סגורה לחבור וקטורים, כפי שמראה הדוגמא הבאה: נניח כי $a=0, b=1$, ואז $y=x$ היא בתת הקבוצה, וגם $y=1-x$ היא בתת הקבוצה, אבל $x+1-x=1$ אינה ב- W .

1-ב זהו תת מרחב, שכן מטריצת ה- 0 מקימת את התנאי $0=0^T$, ולכן זו קהוצה לא ריקה. נניח כי A, B מקימות את התנאי, אז $A=-A^T, B=-B^T$ ואז $A+B=-A^T-B^T=-(A^T+B^T)=--(A+B)^T$. ברור כי כפל בסקלר שומר על התנאי.

1-ג זהו תת מרחב. נביט בתנאי. נובע כי $x=(y+z)=0$ ולכן וקטור שמקים את התנאי הוא מהצורה $(0, y, -y)$. הקבוצה לא ריקה כי היא כוללת את וקטור ה- 0 וברור כי היא סגורה לחבור וכפל בסקלר.

תשובה לשאלה 2

2-א-1,2,3 המטריצה אותה יש לדרג היא . נקבל

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & x \\ 2 & 1 & y \\ 3 & 1 & z \\ 4 & 1 & w \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & x \\ 2 & 1 & y \\ 3 & 1 & z \\ 4 & 1 & w \end{pmatrix} \xrightarrow[\begin{matrix} S_2-2S_1 \rightarrow S_2, S_3-3S_1 \rightarrow S_3 \\ S_4-4S_1 \rightarrow S_4 \end{matrix}]{} \begin{pmatrix} 1 & 1 & x \\ 0 & -1 & y-2x \\ 0 & -2 & z-3x \\ 0 & -3 & w-4x \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow[\begin{matrix} S_3-2S_2 \rightarrow S_3 \\ S_4-3S_2 \rightarrow S_4 \end{matrix}]{} \begin{pmatrix} 1 & 1 & x \\ 0 & -1 & y-2x \\ 0 & 0 & (z-3x)-2(y-2x) \\ 0 & 0 & (w-4x)-3(y-2x) \end{pmatrix}$$

לכן $\text{Sp}\{A,B\}$ מתאפיין על ידי המשוואות $x+z-2y=0, 2x+w-3y=0$: בצורה דומה נקבל:

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & x \\ -4 & 2 & y \\ 1 & 0 & z \\ -4 & 0 & w \end{pmatrix} \xrightarrow[\begin{matrix} S_2+4S_1 \rightarrow S_2, S_3-S_1 \rightarrow S_3 \\ S_4+4S_1 \rightarrow S_4 \end{matrix}]{\begin{matrix} S_2+4S_1 \rightarrow S_2, S_3-S_1 \rightarrow S_3 \\ S_4+4S_1 \rightarrow S_4 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 1 & 2 & x \\ 0 & 10 & y+4x \\ 0 & -2 & z-x \\ 0 & 8 & w+4x \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow[\begin{matrix} S_4+4S_3 \rightarrow S_4 \\ S_2+5S_3 \rightarrow S_2 \end{matrix}]{\begin{matrix} S_2+5S_3 \rightarrow S_2 \\ S_4+4S_3 \rightarrow S_4 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 1 & 2 & x \\ 0 & -2 & z-x \\ 0 & 0 & (y+4x)+5(z-x) \\ 0 & 0 & (w+4x)+4(z-x) \end{pmatrix}$$

לכן $\text{Sp}\{C,D\}$ מתאפיין על ידי המשוואות $y+5z-x=0, w+4z=0$: כך נקבל את המשוואות המאפיינות את $\text{Sp}\{A,B\} \cap \text{Sp}\{C,D\}$ ואת פתרונו:

$$\begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 & 0 \\ 2 & -3 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 4 & 1 \\ -1 & 1 & 5 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow[\begin{matrix} S_4+S_1 \rightarrow S_4 \\ S_2-2S_1 \rightarrow S_2 \end{matrix}]{\begin{matrix} S_2-2S_1 \rightarrow S_2 \\ S_4+S_1 \rightarrow S_4 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 4 & 1 \\ 0 & -1 & 6 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow[\begin{matrix} S_2-S_3 \rightarrow S_2 \\ S_4+S_2 \rightarrow S_4 \end{matrix}]{\begin{matrix} S_4+S_2 \rightarrow S_4 \\ S_2-S_3 \rightarrow S_2 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 4 & 1 \\ 0 & -0 & 4 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow[\begin{matrix} S_1+2S_3 \rightarrow S_1 \end{matrix}]{\begin{matrix} S_1+2S_3 \rightarrow S_1 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -11 & 0 \\ 0 & 1 & -6 & 0 \\ 0 & 0 & 4 & 1 \end{pmatrix}$$

ולכן בסיס ל- $\text{Sp}\{A,B\} \cap \text{Sp}\{C,D\}$ הוא הוקטור $(11,6,1,-4)$ ואכן הוא מקים את כל ארבע המשוואות. בסיס ל- $\text{Sp}\{A,B\}$ הוא למשל $\{(11,6,1,-4), (1,1,1,1)\}$ ובסיס ל- $\text{Sp}\{C,D\}$ הוא $\{(11,6,1,-4), (1,1,0,0)\}$: בסיס ל- $\text{Sp}\{A,B\} + \text{Sp}\{C,D\}$ הוא האחד : $\{(11,6,1,-4), (1,1,1,1), (1,1,0,0)\}$.

ב-2 נסמן $(z,w)=(x+iy,a+ib)=(x,y,a,b)$. לפי הנתון $x=a,y=-b$ ולכן הוקטורים ב- W הם מהצורה $(x,yx,-y)$, ולכן בסיס ל- W הוא מהצורה $\{(1,0,1,0),(0,1,0,-1)\}$.

תשובה לשאלה 3

3-א. נתון כי $U+W=U$. נביט בוקטור $w \in W$ כלשהו. נבחר את $0 \in U$. אז $0+w=w$ הוא ב- U . לכן $W \subseteq U$. נתון $W \subseteq U$. נוכיח כי $U+W \subseteq U$. אז כל וקטור ב- $U+W$ הוא מהצורה $u+w$, ומכיון ש- W מוכל ב- U , הוא מהצורה $u+u_2$, וכיון ש- U סגור לחבור, זהו וקטור ב- U . נוכיח כי $U \subseteq U+W$, וזה קים ללא תנאי, כי אם נבחר את $0 \in W$ וכל $u \in U$, אז $u=u+0$ הוא ב- $U+W$.